

FÖRSKOLORNAS KVALITETSREDOVISNING FÖR HÖSTEN 2009 OCH VÅREN 2010

Inledning

Kvalitetsredovisningen är ett sammandrag av Farsta förskolors verksamhet och måluppfyllelse under hösten 2009 och våren 2010. Förskoleverksamhetens verklighet är dock mycket mer mångfacetterad än vad förskoleområdenas respektive kvalitetsredovisning och denna övergripande redovisning kan ge en riktigt rättvisande bild av.

Farsta har sex förskoleområden som sinsemellan har helt olika förutsättningar beroende på

- demografi; ett spektrum av boendeområden från äldre villaområden till stora flerfamiljsområden med hyresrätter med stor andel barnfamiljer som bor i andrahand
- mångkultur; andelen barn med annat modersmål än svenska varierar från 18 till 68 procent
- pedagogisk högskoleutbildning; andelen förskolelärare varierar mellan 30 och 57 procent.

Förskoleområdena har haft lite olika agendor under året, bland annat beroende på skiftande lokal- och personalmässiga förutsättningar, hur långt de har kommit i processen med olika utvecklingsområden, vilka områden som varit nödvändiga att prioritera och föräldragruppernas förväntningar.

Inom varje förskoleområde finns dessutom mellan fyra och nio förskolor som i sin tur har olika förutsättningar. Som exempel kan nämnas att de har olika grad av engagerade föräldrar och att de har kommit olika långt när det till exempel gäller att utveckla en gemensam värdegrund och att bygga pedagogiska miljöer.

Rapporten bygger på enheterna egna kvalitetsundersökningar, stadens brukarundersökning, förvaltningens femårsenkät, tertialrapporter, förvaltningens dialog med förskolechefer och nyckelpersoner och stadens förskoleinspektions rapporter.

Förutsättningar

Farsta stadsdelsområde ligger i södra Stockholm. Området omfattar Svedmyra, Tallkrogen, Gubbängen, Hökarängen, Sköndal, Fagersjö, Farsta strand, Farsta, Larsboda och Farstanäset.

Avdelningen barn och ungdom – där förskoleverksamhet, fritid, barn och unga utredning och familjestödsenheten ingår – ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av den kommunala förskoleverksamheten. Avdelningen leds av en avdelningschef med en stab som består av utvecklingssekreterare, två köhandläggare, en kostchef och en pedagogisk IT-utvecklare. Avdelningen har en stödenhet som består av en resurssamordnare, en resurspedagog, en psykolog och en språkpedagog. Förskolorna vänder sig till stödenheten för att söka förstärkningsresurser, pedagogisk stödjande insatser eller förskolepsykolog. Verksamheten är en del av förvaltningens familjestödsenhet vars uppdrag är att arbeta förebyggande. Till verksamheten knyts funktioner från andra avdelningar inom förvaltningen, som PA-konsult, ekonomiconroller och lokalintendent.

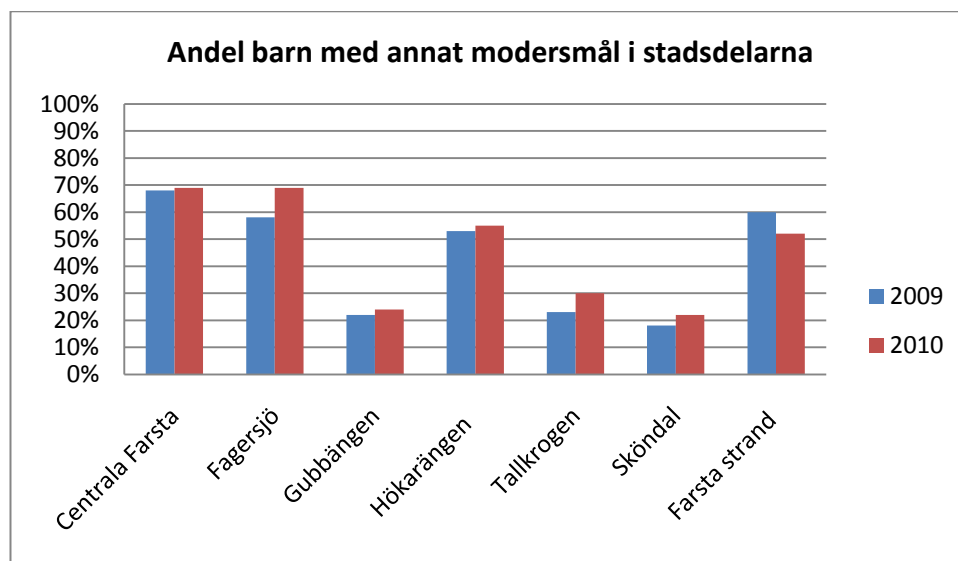
I stadsdelsområdet finns 35 kommunala förskolor, med 118 avdelningar, fördelade på sex förskoleområden. Varje förskoleenhet leds av en förskolechef.

Efterfrågan på förskoleplatser har under verksamhetsåret varit fortsatt högt. Trots detta har barnomsorgsgarantin kunnat hållas. Vårdnadshavarna har inte alltid kunnat erbjudas sitt förstahandsval, men har så långt det varit möjligt ändå erbjudits plats inom stadsdelsområdet. För att klara garantin och syskonförturen har en utökning med ett barn per avdelning gjorts på en del förskolor.

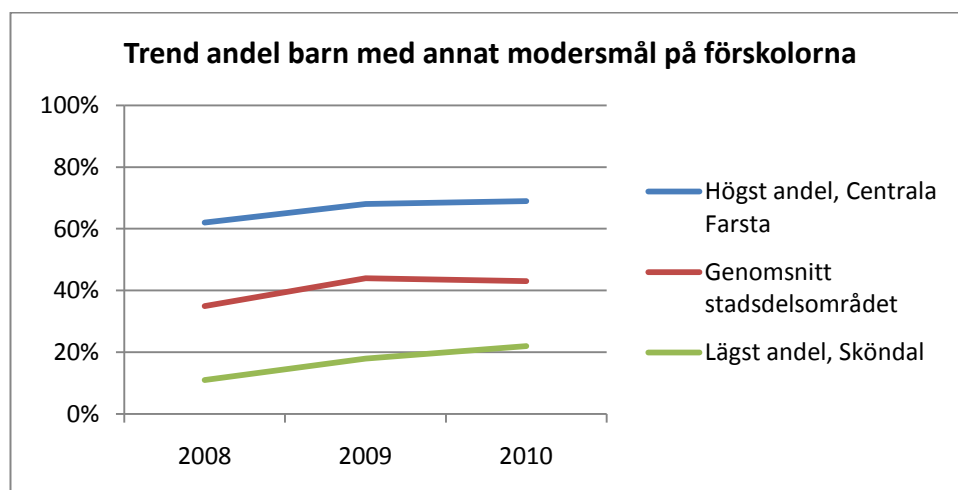
	Små 1-3 år	Stora 4-5 år	Totalt
Inskrivna barn 2009-09-30	1 038	738	1 776
Inskrivna barn 2010-03-31	770	1 109	1 879

Under redovisningsperioden har det startats en ny förskola med tre avdelningar och en ny avdelning har knutits till en befintliga förskola. Det finns barngrupper för åldrarna 1-3 år, 4-5 år och blandade grupper 1-5 år. Stadsdelsområdet växer både beroende på omfattande nybyggnation och på generationsskiften i villaområdena.

Barn med annat modersmål

Andelen barn med annat modersmål än svenska har det senaste året ökat i alla stadsdelar utom Farsta strand. Andelarna varierar mellan 22 och 69 procent (hösten 2010) i de olika förskoleområdena. Genomsnittet är 43 procent. Högst andel har centrala Farsta och Fagersjö (69 procent i båda). Fagersjö's andel har ökat med elva procentandelar på ett år, medan Farsta strand har minskat med åtta procentandelar. Sammantaget förekommer 63 olika språk (uppgift från 2009). Det vanligaste är arabiska (8 procent) och spanska (6 procent).

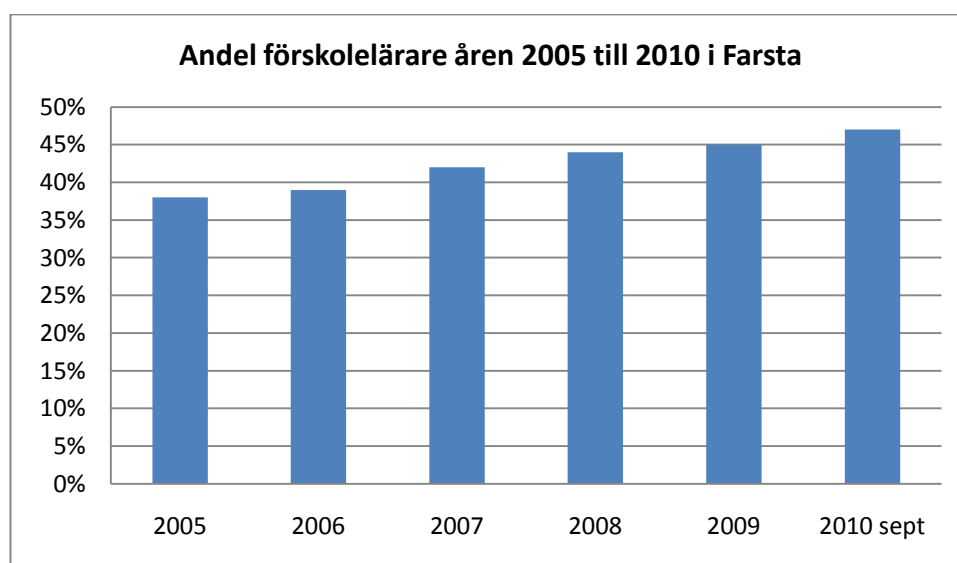
I diagrammet redovisas utvecklingen för de förskoleområden som har högst andel barn med annat modersmål, Centrala Farsta, respektive lägst andel, Sköndal.

Pedagoger med annat modermål

Hösten 2009 hade en femtedel av personalen (21 procent – en ökning med åtta procentandelar sedan föregående år) flerspråkig kompetens som kan användas för att stödja barnens språkutveckling. 17 pedagoger följer en högskolekurs om 30 poäng i barns språk- och kunskapsutveckling. 72 procent av pedagogerna har gått internt anordnade språkutvecklingskurser (hösten 2009).

Personal

Farsta har 170 förskolelärare och 180 barnskötare tillsvidareanställda i september 2010.

Andel beräknat på antalet tillsvidareanställda förskolelärare

Andelen förskolelärare har ökat för varje år och uppgår i september 2010 till 47 procent. Årsmålet är 50 procent. Fler förskolelärare än barnskötare har rekryterats fyra av de fem senaste åren. 63 procent av den nyanställda personalen år 2009 var förskolelärare. Brist på förskolelärare gör det är dock svårt att rekrytera, vilket försvåras ytterligare av att verksamheterna i staden konkurrerar om de pedagoger som finns.

Förskoleområdena har en andel förskolelärare på mellan 30 procent (Farsta-Fagersjö) och 57 procent (Gubbängen). På samma sätt är det stora variationer vad gäller andel personal med pedagogisk högskoleutbildning på enskilda förskolor inom samtliga förskoleområden. Flera förskoleområden har anställt pedagogiska utvecklingsledare för att ge stöd och handledning till pedagogerna.

Pedagogiska nätverk

Alla förskoleområden har pedagogiska nätverk och personalen ingår i olika konstellationer med olika fördjupningsteman. Nätverken är ofta indelade efter vilken åldersgrupp personalen arbetar med. De kan också vara tematiska och arbeta med övergripande ämnen som föräldrasamverkan och genus. Nätverksgrupperna träffas regelbundet och utbyter erfarenheter mellan olika förskolor och driver gemensamt utvecklingsarbetet. Nätverken har två syften – att öka personalens delaktighet och inflytande i verksamheten och att stimulera den pedagogiska utvecklingen. Båda syftena gynnar barnen.

NÄMNDMÅL 2010

Sammanfattande resultat

Stadsdelsnämnden har i verksamhetsplan 2010 angett ett antal nämndmål som omfattar förskolans uppdrag utifrån läroplanen och stadens styrdokument. Till en del av målen har nämnden fastställt ett antal indikatorer och generella aktiviteter. Förskoleområdena har brutit ner nämndmålen i olika åtaganden i sina verksamhetsplaner.

Denna rapport sammanfattar hur de sex förskoleområdena uppfyller nämndmålen. Förvaltningen bedömer att förskoleverksamheten till största delen uppfyllt sina mål för verksamheten 2010. Undantag är att

- en del överinskrivningar av barn har gjorts på grund av stor efterfrågan i vissa områden
- andelen förskolelärare är 47 procent medan målet är 50 procent
- frågor som rör området ”Samverkan med hemmet” i brukarundersökningen hade lägre resultat än förväntat.

Normer och värden – Resultat, bedömning och analys

- Förskolan ska arbeta med barns förståelse för likabehandling, ömsesidig respekt och jämställdhet
- Förskolan ska ha ett hälsofrämjande arbete

Samtliga enheter har på olika sätt arbetat med sin likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling under året. Några förskoleområden har reviderat planen medan andra kommer att göra det våren 2011. Föräldrarna har haft möjlighet att lämna synpunkter.

I brukarundersökningen 2010 svarade 83 procent av föräldrarna att de är nöjda med hur förskolan ger flickor och pojkar lika möjligheter att utvecklas. Två förskolor hade 100 procent nöjda föräldrar. Flera förskoleområden har medvetet satt på sig genusglasögon när de reflekterar över sitt pedagogiska arbete. Genusfrågor uppmärksammas i större utsträckning i den pedagogiska dokumentationen. Genusperspektiv i gemensamma reflektioner leder till ett bredare, mer normkritiskt perspektiv, med samtal om vad klass och etnicitet har för betydelse och hur det hanteras. Många föräldrar visar intresse för att förskolan arbetar med genus och jämställdhet när frågeställningen diskuteras på föräldramöten.

Många förskolor har under året arbetat med att se över hur material presenteras för barnen. Vidare hur inomhus- och utomhusmiljön utformas så att de tilltalar både pojkar och flickor. Detta arbete har resulterat i att barnen leker mer könsrolls-överskridande lekar. Förskolorna prövar olika modeller för att öka jämställdheten genom att dela upp barngrupperna i mindre grupper. Det har resulterat i att både flickor och pojkar bättre kommer till tals.

Förskolorna har medvetet arbetat med att utveckla de pedagogiska förutsättningarna i utomhusmiljön så att barnen i större utsträckning kan vistas utomhus. Det bidrar till ett aktivt lärande. Som bouseffekt har en del förskolor noterat ett minskat antal infektioner och större närvaro.

Förskolorna tar tillvara det mångkulturella i barngrupperna och låter barnen lära sig ord, fraser, sånger och sagor på olika språk. Arbetsättet leder till högre självkänsla för alla, större kunskap och insikt i varandras kulturer. Framför allt stärker det språkutvecklingen för de barn som har annat modersmål.

Det föräldrarna ger högst omdöme i stadens brukarundersökning är påståendet ”Mitt barn känner sig tryggt i förskolan”. 86 procent är nöjda med tryggheten i Farsta.

Utveckling och lärande – Resultat, bedömning och analys

- I förvaltningens verksamheter ska kulturaktiviteter erbjudas.

Varje förskola har minst ett kulturombud och alla barn har fått ta del av minst en professionell kulturupplevelse under året. Implementering av stadens barn- och kulturplan ”Kultur i ögonhöjd” har påbörjats i samtliga verksamheter. Pedagoger och barn har blivit bättre på att följa upp och dramatisera de föreställningar som barnen har sett. Många förskolor har pedagoger som är specialutbildade inom rim och ramsor, dans med mera.

- Barn i behov av särskilt stöd ges i ett tidigt skede det stöd som behövs för en positiv utveckling.

Förvaltningens stödenhets resurser är väl utnyttjade. När deras resurser i form av handledning, extra resursinsatser med mera efterfrågas handlar det främst om stöd till pedagogernas arbete med barn i behov av särskilt stöd. Förskoleområdena samarbetar även med BUP (landstingets barn- och ungdomspsykiatri), habiliteringen, talpedagog och andra externa instanser.

Pedagogerna är uppmärksamma på barngruppen, observerar och dokumenterar barnens styrkor och behov. De anpassar verksamheten utifrån barnens individuella behov. Pedagogerna upprättar handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd. Det arbets sättet tydliggör vad det enskilda barnet behöver och har bidragit till ett mer fungerande stödjande insatser för barnen. Tydliga rutiner kring dokumentation och månatlig uppföljning av handlingsplanerna har medfört en större kontinuitet i arbetet.

Stödenhetens resurspedagog har arbetat med metoden ”Komet för förskolan”. Metoden bygger på att alla som finns runt barnet – föräldrar och personal – sätter likadana gränser och stimulerar det positiva i barnets beteende. Personalen vid två förskolor har även fått Komet-utbildning. Utbildning har varit mycket uppskattad av berörd personal. Förskolecheferna anser att utbildningen bidragit till att arbetsgrupperna fungerar bättre, att personalen känner mer arbetsglädje och att bemötandet av barnen har utvecklats.

Ett utvecklingsområde är mer regelbundna avstämningar mellan förskoleledningar och stödenhet när det gäller

- hur behoven av stödinsatser ser ut
 - vilka insatser som ska prioriteras
 - vilka insatser som ger bäst resultat.
-
- Barnen ska stärkas och stimuleras i sin matematik- och språkutveckling.

Personalen har de senaste åren utbildats i pedagogisk dokumentation. Det nya arbets sättet har införts i olika utsträckning. Personalens förmåga att reflektera över verksamhetsinnehåll, att se vilka resultat arbetsmetoderna har lett till och vad som ska dokumenteras har inte fungerat i alla delar. Förskolecheferna konstaterar ändå att mer systematiska observationer av barns intressen och kunskaper – och arbetet att anpassa verksamheten efter det – har bidragit till att barnens lust att lära har ökat. Avgörande för denna utveckling har varit att pedagogerna haft åter-

kommande tid för reflektion och erfarenhetsutbyte via nätverk samt att språkpedagogen kontinuerligt bidrar med ny kunskap utifrån aktuell forskning.

Förskoleområdena har tagit fram pedagogiska miljöplaner. Planen syftar till att det finns material för alla åldrar som stödjer inlärning av matematik och språk i vardagssituationer och att miljön utformas så att barnen uppmuntras till mer utforskande. Pedagogerna prövar olika arbetsmetoder som sedan utvärderas i de olika nätverken. Förskolorna organiserar ofta barnen i mindre grupper för att ge dem ökat talutrymme. När barnen utvecklar sin kommunikativa förmåga så förbättras dessutom samspelet i barngrupperna och gruppgemenskapen förstärks. Förvaltningen har satsat på utbildning och stödinsatser kring arbetet med språk på förskolorna. Språkpedagogen har haft kurser i språkutveckling för barnskötare och förskollärare i tre steg. Under vårterminen anordnades en storföreläsning för samtlig personal inom förskolan, 450 personer deltog. Utbildningen "Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling" om 30 högskolepoäng, där 17 förskollärare deltar, är inne på sin tredje termin.

Språkkurserna har lett till att förskolorna har implementerat ett verktyg för kartläggning av alla flerspråkiga barns språknätverk. Kartläggningen visar vilka språk barnet möter i sin närmaste familj och sitt sociala nätverk, i vilka sammanhang de använder svenska respektive sitt modersmål. Pedagogerna följer upp inventeringarna med olika typer av insatser för att stötta barnets språkutveckling och om möjligt erbjuda särskilt avsatt tid med pedagoger som talar barnets modersmål. Som extrastimulans finns barnböcker på olika modersmål som föräldrarna kan låna och läsa för sina barn.

Målet är att göra pedagogerna språkmedvetna, för då blir barnen det också. Ett förskoleområde har sett tydliga resultat av att pedagogerna blivit mer medvetna om sitt språkbruk, att de anstränger sig och inte förenklar språket. Det har bidragit till att barnen använder mer avancerade ord och tar till sig fler faktauttryck. Ett annat mål har varit att erbjuda inkluderande miljöer där barn och föräldrar med annan etnisk bakgrund än svensk känner att deras kultur och språk blir uppmärksammat och att de kan vara delaktiga i verksamheten och bidra med kunskap.

Förvaltningen kan konstatera att förskolornas medvetna arbete med barnens språkutveckling och olika språkbakgrund har gett resultat. På många förskolor visar verksamhetens innehåll mycket tydligt barnens mångkulturella bakgrund. De olika språken, kulturerna och länderna lyfts fram av pedagogerna via bilder, böcker, kartor. Pedagogerna sjunger visor på olika språk med barnen. I detta arbete har dock förskoleområdena kommit olika långt. En försvårande omständighet är

att Farsta inte har några homogena språkgrupper, utan att många barn är ensamma om att tala sitt språk på sin förskola. I många fall saknas även pedagoger som behärskar det enskilda barnets språk.

Ett utvecklingsområde 2011 är att språkpedagogen kommer att ha dialog med ledningen inom respektive förskoleområde för att bättre kunna planera insatser för att stödja pedagogernas arbete med barnens språk utifrån varje områdes förutsättningar.

Barns inflytande – Resultat, bedömning och analys

- Barnen ska ha inflytande över och vara delaktiga i utformningen av förskolans verksamhet och miljö.

Det frågeområde som fick lägst omdöme i 2010 års barnenkätundersökning som har besvarats av de blivande skolbarnen är inflytande. Barnen vill vara med och bestämma mer. Föräldrarna är mer nöjda. I sin brukarundersökning på samma tema ”Mitt barns tankar och idéer tas tillvara” är 78 procent nöjda.

Förskolorna har det senaste året utvecklat synen på det kompetenta barnet. Pedagogernas reflektionstider och nätverksarbete har bidragit till att de har blivit mer uppmärksamma på vad och hur barnen gör och vad barnen vill vara med och påverka. Många avdelningar arbetar med projekt och fördjupningar utifrån barnens intressen och frågor. Detta är dock ett fortsatt utvecklingsområde. En del arbetsgrupper behöver fördjupa förståelsen för vad ett projekterande arbetssätt med barnfokus innebär.

Utifrån synsättet om det kompetenta barnet har pedagogerna sett över och skapat inne- och utemiljöer som utgår från barnens intressen. Materialet har placerats mer lättåtkomligt för barnen. Det gör att de i större utsträckning själva kan välja vad de vill göra. Vid förskolornas utvärderingar konstateras att förändringarna bidragit till att barnen blivit mer självständiga, påhittiga och positiva. Vidare att de i större utsträckning bjuder in sina kamrater till lek. Ett fortsatt utvecklingsområde för förskolorna är att medvetet arbeta med att synliggöra för barnen när och hur de har möjlighet till inflytande. Återkoppling till barnen vad deras åsikter har bidragit till behöver också utvecklas. Pedagogerna behöver se över hur de kan visa på, beskriva och skapa förståelse hos föräldrarna hur de arbetar med barns inflytande.

Förskola och hem – Resultat, bedömning och analys

- Föräldrarnas inflytande och delaktighet ska utvecklas

Samtliga förskolor arbetar med föräldraaktiv invänjning, vilket ger föräldrar insyn i och kunskap om verksamheten. Pedagogerna bedömer att metoden gör att barnen och föräldrarna snabbare blir trygga med verksamheten.

Utvecklingssamtal och uppföljningssamtal kring barnets situation och utveckling gör föräldrarna delaktiga i förskolans planering och utvärdering av verksamheten. Flera förskolor rapporterar att föräldrarna har visat intresse och uppskattning när pedagogerna kopplat ihop målen för verksamheten med de styrdokument som finns och förklarat sina arbetssätt.

Föräldrarna intresse att delta i ett föräldraråd har på sina håll varit svagt, vilket har försvårat dialogen kring verksamhetsfrågor. För att öka intresset har varje förskola nu ett eget råd istället för som tidigare ett övergripande föräldraråd för hela förskoleområdet. En del förskolor planerar att pröva en annan informationsmodell genom att ge föräldrarna information om olika teman under informella träffar som har trivsel och samvaro som huvudtema.

Brukarundersökningen som genomfördes februari 2010 visade att vårdnadshavarna var fortsatt mindre nöjda med kommunikation och samverkan med förskolan. Samtliga förskolor har fört en dialog på föräldramöten och förskoleråd om hur detta kan förbättras. Stadsdelsförvaltningen har även erbjudit vårdnadshavarna möjlighet att i djupintervjuer få lämna sina synpunkter på verksamheten. Förskolepersonal har på interna nätverksträffar även haft erfarenhetsutbyte på temat samverkansformer för att sprida goda tips och idéer till varandra. Behoven av samverkan och modeller för det ser väldigt olika ut på olika förskolor, bland annat beroende på förskoleområdenas struktur och socio-ekonomiska förutsättningar. Det finns anledning att varje förskola gör årliga avstämningar för att stämna av och möta den egna föräldragruppens behov av information och inflytande.

Tjugo pedagoger från olika förskolor har under året utbildats i metoden ”Vägleddande samspel” för att förbättra kvaliteten på föräldrasamverkan. Dessa pedagoger har inom en del förskoleområden använts som handledare i nätverksgrupper som arbetar med att utveckla föräldrasamverkan med mycket gott resultat. Nätverksdeltagarna prövar olika metoder och modeller som sedan utvärderas. Arbetet har resulterat i bättre förberedda föräldramöten, tydligare information till

föräldrarna om barnperspektiv och förskolans uppdrag samt förbättrad kommunikation.

Förvaltningen har bedömt att föräldrasamverkan är ett stort utvecklingsområde. Det krävs insatser på alla plan för att förbättra föräldrarnas omdömen om relevant information och att de förstår förskolans uppdrag. Vidare att föräldrarna känner att de har möjlighet till inflytande samt att samverkan mellan personal och föräldrar fungerar. När brukarenkäten redovisades till stadsdelsnämnden den 30 september 2010 redogjorde förvaltningen för olika insatser på kort och lång sikt för att komma till rätta med föräldrarnas missnöje.

Förskolorna fick i uppdrag att

- bjuda in föräldrarna i samtliga förskoleområden till mötesträffar för att diskutera förskolans roll och uppdrag.
- se över formerna för förskolornas föräldramöten.
- uppdatera förskolornas kontaktinformation
- ta fram åtgärdsplaner (de förskolor som hade jämförelsevis minst nöjda föräldrar inom vissa specifika frågeområden)

Stadelsnämnden beslutade om följande insatser riktade till förskolornas ledning och personal.

- Avdelningschefen har kontinuerliga resultatdialogmöten med enhetscheferna under hösten.
- Förskolecheferna gör spontanbesök på förskolorna.
- En utbildning planeras på temat kommunikation riktad till all förskolepersonal. Den är tänkt att ge personalen möjlighet att utveckla bemötande och mer professionellt synliggöra förskolans uppdrag.

De förskolor som hade minst nöjda föräldrar inom vissa specifika frågeområden har tagit fram åtgärdsplaner. De enskilda förskolornas enkätresultat har redovisats på föräldramöten och föräldraråd. Frågeområden med mindre bra resultat har följts upp genom fördjupad dialog med föräldrarna. Personalen har även internt diskuterat vad enkätsvaren står för, vad som behöver åtgärdas och vilka konkreta förändringar som kan genomföras för att förbättra verksamheten. I samtalen med föräldrarna har pedagogerna ansträngt sig för att förklara hur de arbetar för att uppnå de olika målen i läroplanen.

Förskolepersonal har på interna nätverksträffar haft erfarenhetsutbyte på temat utvecklade samverkansformer. Enhetscheferna för respektive förskoleområde har utbytt idéer om samverkan.

En del av förskoleområdena har gjort riktade uppföljningar av insatser för att förbättra föräldrarnas omdöme, med frågor på samma tema som i brukarundersökningen. I de flesta fall har uppföljningarna visat på betydligt mer nöjda föräldrar.

På lite längre sikt tror förvaltningen på ett positivt resultat av satsningen på att utveckla en förskolewebb i samarbete med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd. Portalen är tänkt att förenkla informationsflödet till föräldrarna om till exempel förskolans dagsprogram, planer för innevarande vecka och den närmaste tiden. Förskoleportalen kommer att göra det enklare för föräldrarna att inhämta information om verksamheten, ta del av personalens dokumentation om förskolan pedagogik, värdegrund med mera och det egna barnets utveckling. Även information om vad verksamheten planerar, temaarbeten, matsedlar, utflykter och så vidare. På samma sätt kommer föräldrarna enkelt kunna lämna meddelanden till personalen. Förskolewebben kommer även användas för att skicka underlag när förskolorna vill kommunicera olika frågor och snabbt stämma av olika förslag med föräldrarna.

Den förskola som är pilot i projektet rapporterar att föräldrarna har kommenterat förskoleportalen i mycket positiva ordalag. De har även bidragit med konstruktiva förslag till förbättringar.

- Vårdnadshavarna ska vara nöjda med kvaliteten i förskolan.

Föräldrarna i Farsta är enligt enkätsvaren i stadens brukarundersökning nöjda med den pedagogiska verksamheten.

Över 80 procent uppger att de är nöjda vid följande påståenden.

- I förskolan ges pojkar och flickor lika möjligheter att utvecklas.
- Förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga.
- Förskolan stödjer mitt barn i att ta egna initiativ och eget ansvar.
- Mitt barns tankar och idéer tas tillvara.

I alla förskoleområden har femåringarna i årets enkät gett högre betyg än tidigare år på frågan om att de har lärt sig nya saker.

En slutsats av brukarundersökningen är att det inte räcker med en bra verksamhet enligt läroplanens intentioner för att föräldrarna ska vara nöjda. De måste också känna att förskolans hela verksamhet är bra. Pedagogerna måste vara lyhörda, tydligt kommunicera vad de gör, varför och hur det hänger ihop med förskolans styrdokument. Förskoleområdena har under hösten följt upp resultaten av brukarundersökningen på olika sätt, exempelvis genom samtal med föräldrarna om förskolans uppdrag utifrån läroplanen och hur man arbetar för att uppnå målen.

Samverkan – Resultat, bedömning och analys

- Övergången till skolan ska vara välplanerad.

Förskolecheferna bedömer att samverkan med skolan inför övergång till förskoleklass överlag fungerar väl. Samtliga föräldrar har erbjudits ett överlämnandesamtal inför förskoleklass och har uppmanats att utnyttja det. En stor andel föräldrar har hörsammat erbjudandet. I ett förskoleområde har dock skolan av sagt sig överlämnandesamtal.

Stadens förskoleinspektörer understryker att det finns väl inarbetade rutiner för överlämnade av förskolebarn till skolan, men att det på en del områden finns brister i överlämnandet när föräldrarna väljer andra skolor än de kommunala närmast intilliggande. Förskolecheferna konstaterar att det är svårt att hitta fungerande rutiner och åstadkomma ett gott samarbete med de fristående skolorna. Detta är ett utvecklingsområde för 2011.

ÅTGÄRDER OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN 2011

Farstas förskolor strävar efter att höja kvaliteten ytterligare med utgångspunkt från ovan visat resultat. Följande utvecklingsområden kommer att prioriteras under 2011.

- Föräldrasamverkan
- PIM – Praktisk IT- och mediekompetens
- Implementering av nya läroplanen
- Matematik i förskolan
- Språkutvecklande arbetssätt
- Pedagogisk dokumentation
- Genus och jämställdhet
- Överläggning med fristående skolor

Källor:

- Förskoleområdenas kvalitetsredovisningar
- Avdelningschefens dialogmöten med förskolechefer
- Stadens brukarundersökning förskola 2010
- Djupintervjuer med föräldrar
- Femårsenkät 2010
- Kartläggning av barn med annat modersmål än svenska i förskola och antal flerspråkiga pedagoger
- Tertialrapporter 2010